

Průmysl: klouzavé přistání

Po výrazném propadu produkce v roce 2009 průmysl v následujících dvou letech rostl, byť zejména v druhé polovině roku 2011 bylo znát postupné zpomalování. **Výsledky za první tři měsíce letošního roku naznačují pokračování tohoto trendu.**

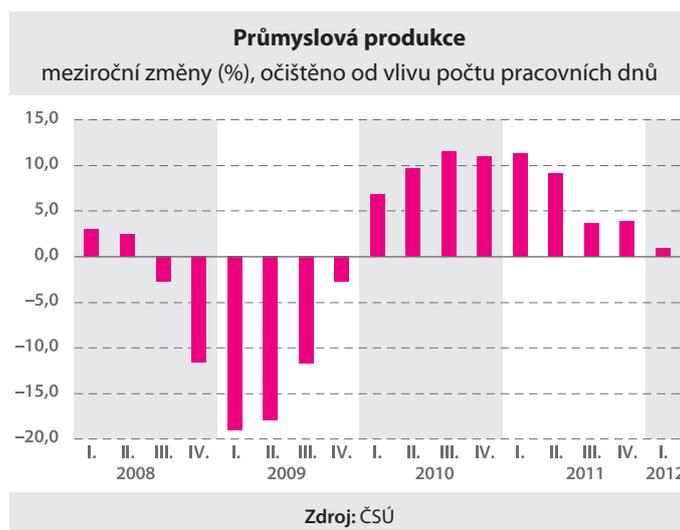
V prvním čtvrtletí roku 2012 průmyslová produkce meziročně vzrostla o 2,2 %. Tento výsledek je ale povzbuzen i tím, že letošní první čtvrtletí mělo o jeden pracovní den více než to loňské. Po očištění od vlivu počtu pracovních dnů produkce vzrostla pouze o 0,9 %, přičemž v předchozích dvou letech byly meziroční výsledky vždy o něco lepší. Z výsledků vztahených k bazickému roku 2005 potom vyplývá, že objem průmyslové produkce se prozatím stabilizoval na úrovni blízké předkrizovým hodnotám z přelomu let 2007 a 2008, avšak růst dále nepokračuje. V porovnání s předchozím čtvrtletím byla produkce dokonce mírně nižší, a to o 0,4 % po očištění od sezónních vlivů.

Rozhodující auta

Pro vývoj průmyslové produkce zůstává zásadní především odvětví výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů, které v posledním čtvrtletí meziročně vzrostlo o 12,2 %. Toto odvětví, které kromě výroby silničních motorových vozidel zahrnuje také produkci některých komponent pro automobilový průmysl, do značné míry drží meziroční tempa nad vodou, protože k celkovému růstu produkce o 2,2 % přispělo 2,5 procentními body.

Stejným směrem působí i několik dalších odvětví, nejvýznamněji výroba elektrických zařízení (růst o 9,6 %, příspěvek k růstu průmyslu celkem 0,5 p. b.) a výroba strojů a zařízení j. n. (růst o 5,4 %, příspěvek k růstu 0,4 p. b.).

Opačný vliv má zejména odvětví výroba počítačů, elektronic-

kých a optických přístrojů a zařízení, které ještě nedávno patřilo k tahounům průmyslové produkce. V posledním čtvrtletí kleslo o 11,0 %, což výsledkům za průmysl celkem ubralo 0,4 p. b. Přitom se jedná již o čtvrtý meziroční pokles v řadě.

Významnější pokles byl zaznamenán rovněž v odvětvích výroba

základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství (pokles o 6,5 %, příspěvek -0,3 p. b.) a výroba pryžových a plastových výrobků (pokles o 2,5 %, příspěvek -0,2 p. b.).

Vyšší růst zakázek

Tržby z průmyslové činnosti v 1. čtvrtletí 2012 meziročně

vzrostly o 5,9 %, přičemž rostly zejména tržby z přímého vývozu (o 8,4 %), zatímco růst domácích tržeb byl o něco mírnější (o 3,5 %). Je třeba podotknout, že pojem domácí tržby zahrnuje i nepřímý vývoz prostřednictvím dalších společností, ať už zahraničních, anebo tuzemských klasifikovaných mimo průmysl.

Nové průmyslové zakázky ve sledovaných odvětvích byly meziročně o 8,0 % vyšší než v předchozím roce a jejich tempo bylo tedy vyšší než růst tržeb. Stejně jako v případě tržeb z průmyslové činnosti byl patrný rozdíl mezi tuzemskem a zahraničím, je však ještě o něco výraznější – zatímco zakázky ze zahraničí vzrostly o 10,4 %, zakázky přijaté od tuzemských odběratelů vzrostly pouze o 3,6 %.

Na meziročním růstu zakázek se – nikoliv překvapivě – podílela zejména výroba motorových vozidel (růst o 22,2 %, příspěvek k růstu 7,0 p. b.). Opačným směrem působily zejména zakázky v odvětví výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (pokles o 10,2 %, příspěvek -1,2 p. b.).

Rychlou informaci za duben 2012 uveřejní ČSÚ 6. 6. 2012 v 9:00. Zároveň bude provedena plánovaná revize výsledků za rok 2011 a 1. čtvrtletí 2012.

Co jsou to příspěvky k růstu?

ČSÚ v Rychlých informacích pravidelně uveřejňuje příspěvky k růstu. Na první pohled trochu **neuchopitelný údaj má velmi praktický smysl**, protože představuje rozklad celkového údaje s ohledem na váhu jednotlivých odvětví. Proč takový rozklad provádět? Pokud hodnotíme meziroční změny standardním způsobem, vypovídá to pouze o vývoji v hodnoceném odvětví. Je přitom obvyklé, že významné výkyvy se objevují spíše v menších odvětvích, která mají na celkový údaj zanedbatelný vliv. Naproti tomu příspěvek k růstu **říká, které odvětví a jak významným způsobem ovlivňuje celek**.

Součet příspěvků za všechna odvětví dává růst celého průmyslu. Jestliže průmyslová produkce meziročně vzrostla o 2,2 % a příspěvek automobilového činí 2,5 p. b., pak výsledek 2,2 - 2,5 = -0,3 zobrazuje situaci, která by nastala, pokud by automobilový průmysl zůstal na stejné úrovni jako v předchozím roce.

Aktuální údaje krátkodobé statistiky hledejte v časových řadách za průmysl: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/pru_cr

Jan Ernest
oddělení statistiky průmyslu